

[Socialministeren]

Det er rigtigt, som flere ordførere har været inde på det, at denne sag har været længe undervejs. Til gengæld kan man måske så glæde sig over, at denne lange forberedelse har betydet, at der hersker en ganske stor enighed i folketinget om nødvendigheden af denne ændring, og jeg tror, det er sjældent, man er ude for en så enstemmig tilslutning som den, der er til de ændringer, som er foreslået i dette lovforslag.

Der har selvsagt været lidt forskellige vurderinger af, om man skulle gøre nogle af tidsfristerne lidt længere eller lidt kortere, og i virkeligheden afspejler jo denne diskussion svaret på det spørgsmål, hr. Pilgaard Andersen stillede, nemlig hvorfor man ikke bare kunne have vedtaget det forslag, der var fremsat af fremskridtspartiet. Det kunne man lige præcis ikke, fordi det i så alvorlige sager for en regering er nødvendigt at gennemføre en meget omfattende høringsprocedure og høre de instanser og myndigheder, der har med de pågældende sager at gøre.

Det har netop vist sig under denne høringsprocedure, at der har været nogle bekymringer med hensyn til at skærpe tidsrammerne og gå ind for bl. a. nogle af de tanker, der var indeholdt i fremskridtspartiets forslag. Det er derfor, dette forslag er fremsat som et, kunne man næsten sige, på forhånd taget kompromis med først de 24 timer, så den ene uge og dernæst den ene måned.

Jeg kunne forstå på de bemærkninger, der faldt, at der ville blive lejlighed til at drøfte disse spørgsmål videre i socialudvalget, og jeg finder ingen anledning til at gå ind i den drøftelse på nuværende tidspunkt.

Jeg vil slutte med at sige, at jeg er enig med fru Nancy Rørbæk i, at det er svært at lovgive om gode løsninger for børn, og derfor har jeg også været glad for den store opbakning, der har været om dette forslag, og ser frem til et godt og grundigt udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om afvikling af Dansk Olie & Naturgas A/S (D.O.N.G. A/S).

[Af Maisted (FP) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 2. Fremsat 13/10 81).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Poul Nielson):

Jeg vil indledningsvis fastslå, at D.O.N.G.s aktiviteter jo hviler på beslutninger truffet her i folketinget, sidst vedtagelsen af lov om etablering og drift af en olierørledning, som blev vedtaget med et stort flertal i juni i år. Regeringen finder, at de grunde, der ved forskellige lejligheder har fået folketinget til at gå ind for de nævnte projekter, fortsat foreligger, og at udviklingen siden da kun har bekræftet projekternes nødvendighed såvel ud fra en energipolitisk målsætning som ud fra en bredere betragtning om landets økonomiske udvikling.

Det er endvidere min vurdering, at forsøget med at overlade udførelsen af projekterne til et selskab, der drives efter almindelige kommercielle principper, har vist sig vellykket. Selskabsformen har givet den fornødne fleksibilitet og handlefrihed til at søge projekterne gennemført på den økonomisk mest rationelle måde. På baggrund af de uvante opgavers krav finder jeg, at den omstændighed, at det er lykkedes for D.O.N.G. at være foran alle tidsplaner og overholde de oprindelige budgetter for anlægsarbejderne, tyder på, at der er etableret en effektiv og kompetent organisation, der vil kunne fuldføre projekterne i overensstemmelse med planerne. Jeg tror også, at det er den almindelige vurdering af D.O.N.G. i dansk erhvervsliv.

Der er således ikke nogen grund til at indlede en debat om D.O.N.G.s virksomhed. Projekterne er under udførelse, og en stands-

[Energiministeren]

ning af virksomheden vil derfor med sikkerhed uanset udfaldet af de genforhandlinger, fremskridtspartiet forestiller sig, give et meget, meget stort tab for staten.

D.O.N.G. følger det princip for måden at organisere selskabet på at lade alle anlægsarbejderne udføre af private virksomheder uden for selskabet, således at selskabets egen organisation holdes nede på det niveau, der vil være gældende også under driftsfasen, således at man altså ikke bygger noget op, der ligger ud over det, man i driftsfasen får brug for.

Det er også min opfattelse, at D.O.N.G. gennem en hensigtsmæssig udformning af licitationerne har formået at fremme dansk erhvervslivs medvirken, og at projekternes gennemførelse bl. a. af denne grund vil betyde en styrkelse af dansk industris engagement på disse felter.

Endelig er det jo kendetegnende for energisektorens udvikling mere internationalt, at en stigende del af de aktiviteter, der foregår, også de fælles transaktioner mellem landene, forudsætter en offentlig medvirken under en eller anden form, og vi ser, at man de fleste steder anvender en selskabsform, fordi den er smidig og hensigtsmæssig. Danmark adskiller sig på dette punkt ikke fra andre lande.

Hans Hækkerup (S):

I sidste folketingssamling vedtog folkettingen en omfattende lovgivning, der afstikker de fremtidige retningslinjer for udnyttelsen af vore ressourcer i den danske undergrund.

Vi havde også lejlighed til at tage stilling til den aftale, som regeringen har indgået med A. P. Møller. Aftalen og regeringens lovforslag blev støttet af et bredt flertal her i folketinget, og med vedtagelsen af de nye vilkår, bl.a. den statslige køberet og det statslige olieselskabs mulighed for enten alene eller sammen med andre at få tilladelse til efterforskning og indvinding i et bestemt område, har det brede flertal i folketinget også afstukket rammerne for det statslige olieselskabs virksomhed fremover.

På den baggrund er det selvfølgelig temmelig uinteressant at diskutere dette forslag, som fremskridtspartiet altså finder at burde spille folketingets tid med, men jeg vil trods alt gerne benytte lejligheden til at præcisere,

hvorfor vi mener, det er nødvendigt at have et statsligt olieselskab, der skal spille en betydelig rolle, på samme måde som det er tilfældet med Statoil i Norge og BNO i England.

For det første er statsdeltagelse et effektivt middel til teknisk og økonomisk at få indsigt i, hvad der foregår på den danske kontinentalsokkel.

For det andet er statsdeltagelse nødvendig for at sikre en større samlet dansk deltagelse i Nordsøaktiviteterne, og en større dansk deltagelse er en forudsætning for, at vi kan opbygge en egentlig dansk off-shore industri og opnå en gradvis teknologioverførsel.

For det tredje er statsdeltagelse et middel til at sikre, at samfundet får en større andel af det økonomiske udbytte ved udnyttelsen af vore ressourcer.

Endelig mener vi, det er vigtigt, at den danske stat i kraft af aftalen med A. P. Møller har fået køberet til en voksende del af den olie, der produceres i den danske del af Nordsøen. Sammen med den olie, der købes af D.O.N.G. gennem stat-til-stat-handler, får vi nu langt større mulighed for at sikre forbrugerne, at olieprodukterne kan markedsføres til billigere og mere stabile priser, end det ellers ville have været tilfældet.

Lad mig derfor afslutningsvis sige, at det forslag, fremskridtspartiet her har fremsat, afspejler deres fuldstændig enøjede tro på, at det bedste, vi kunne gøre, var at overlade det danske samfunds ressourcer til A. P. Møller og de tre multinationale selskaber. Det har et bredt flertal i dette ting jo netop besluttet at vi ikke skal, og det burde man have opdaget selv i fremskridtspartiet.

Arne Christiansen (V):

Dette forslag rummer efter min opfattelse en så drastisk konklusion, at jeg har svært ved at forstå, at det fremsættes af et parti, der foregiver forståelse for forretningsmæssige principper.

Der er naturlige opgaver for D.O.N.G., men når dette er sagt, vil jeg også gerne føje til, at venstre ser med nogen bekymring – måske med voksende bekymring – på den bredden sig-ud, der sker for D.O.N.G.s vedkommende i energisektoren, og vi kan heller ikke lade være med at notere, at selskabet på en række områder synes at skulle være red-

[Arne Christiansen]

skab for en ambitiøs socialdemokratisk ministers ideologiske hensigter.

På den baggrund kan jeg oplyse, at venstre sammen med det konservative folkeparti agter at fremsætte forslag til folketingsbeslutning, der på mere klar vis fastlægger rammerne for D.O.N.G. og sikrer en stærkere parlamentarisk kontrol med dette statsforetagende efter samme principper, som gælder for andre statsforetagender. Derfor kan vi følgelig ikke støtte det forslag, som er fremsat af fremskridtspartiet.

Annelise Gotfredsen (KF):

I det konservative folkeparti mener vi, at det nu haster med at få parlamentarisk kontrol med D.O.N.G. Vi er utrygge ved D.O.N.G.s opsvulmen, og vi er utrygge ved ministerens gentagne udtalelser om ekspansion, såsom indtræden i raffinaderivirksomhed, transport, produktion af olieprodukter, distribution osv., alt i god overensstemmelse med socialdemokratiets kongresudtalelse i efteråret 1980.

Vi er enige med fremskridtspartiet i, at statsdrift har en tendens til at medføre driftsøkonomisk ineffektivitet, herunder en ringere omkostningsbevidsthed, og vi er enige i, at der er risiko for opbygning af et statsligt monopol, der forvrider konkurrencen over for det private erhvervsliv og skaber en centralisering, som er uønskværdig.

Vi bør i tide lære af de erfaringer, som er gjort med statsselskabet Statoil i Norge. Vi ønsker at give det private erhvervsliv og dansk erhvervsliv de bedste muligheder, og det mener vi nødvendiggør en begrænsning og en nedtrækning af D.O.N.G.s aktiviteter. Vi må naturligvis vende os imod energiministerens udtalelser om, at ministeren ikke umiddelbart vil sætte grænser for D.O.N.G.s ekspansion.

Vi er derimod ikke enige i, at D.O.N.G. skal likvideres totalt som aktieselskab. Jeg vil ligesom ministeren henvise til aftalen mellem DUC og D.O.N.G. om D.O.N.G.s anlæggelse af en olierørledning. Vi kan heller ikke afvise, at det kan være praktisk i en krisesituation – og jeg understreger en krisesituation – at have et statselskab, der i givet fald kan træde ind og erhverve et parti olie f.eks., men for at regulere og begrænse D.O.N.G.s aktiviteter vil vi i første række sikre, at der

fastlægges rammer for selskabets virksomhed, og at selskabet underkastes samme parlamentariske kontrol som andre statsforetagender.

Vi agter derfor, som hr. Arne Christiansen lige har givet udtryk for, sammen med venstre at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om at lade udarbejde sådanne regler.

Kalnæs (SF):

Det har i mange år været SFs politik, at man skulle have et statsligt engagement i energisektoren specielt inden for olieforsyningen, og derfor synes vi også, det er godt, at man har fået etableret D.O.N.G., og vi mener også, at den form, som selskabet er etableret i som selskab, er en rimelig måde at etablere et sådant statsligt engagement i olieforsyningen på.

Det betyder ikke, at vi er enige i alt, hvad D.O.N.G. foretager sig – vi synes ofte, der kunne være brug for større åbenhed fra et selskab, som er ejet af staten – men som helhed synes vi altså, at det at have et selskab, som kan tage sig af statslige opgaver i forbindelse med energiforsyningen, er en god ting.

Vi må derfor lægge stor afstand til dette forslag og vil i stedet for følge, hvordan D.O.N.G. løser sine opgaver fremover, og gøre det tæt, sådan at vi derigennem kan sikre os, at D.O.N.G. fungerer på den måde, som vi har forestillet os.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre kan ikke støtte det foreliggende forslag, men jeg vil godt sige, at der var et par af de tidligere ordførere, hvis taler glædede mig, for jeg har for ganske lang tid siden – jeg tror efterhånden, det er et år siden – opfordret energiministeren til at fremsætte forslag om D.O.N.G.s virksomhed, og der var på det tidspunkt – sådan opfattede jeg det – ikke flertal i folketinget for det. Nu mener jeg, at der i hvert fald er en betydelig bredere parlamentarisk dækning bag ønsket om, at der bliver lagt nogle rammer for D.O.N.G.s virksomhed. I hvilket omfang venstre, konservative og radikale så kan blive enige, er det naturligvis for tidligt at udtale sig om. Men det har virkelig glædet mig, at venstre og konservative nu er kommet så langt, at de vil være med til at tage en mere principiel diskussion om, hvilke rammer der

[Lone Dybkjær]

skal være for D.O.N.G. Jeg tror, at jeg fem gange har sagt det her fra folketingets talerstol uden reaktion, men det kan jeg så huske til en anden gang, at så mange gange skal der åbenbart til.

Spørgsmålet er så, om man skal starte med at fremsætte et forslag til folketingsbeslutning eller man skal se at få en redegørelse om hele D.O.N.G.s virksomhed i meget bredere forstand og så derefter tage en diskussion. Det skal jeg ikke lægge mig fast på, men jeg vil godt bede ministeren meget præcist svare på, om han er villig til at give en redegørelse for hele udviklingen i D.O.N.G.s aktiviteter eller det er nødvendigt, at man fremsætter et forslag til folketingsbeslutning, der opfordrer regeringen til at give en sådan redegørelse.

Birgith Mogensen (CD):

Partipolitisk ønsker CD, at staten involverer sig mindst muligt i det, vi betegner som erhvervslivet. Statspenge må selvfølgelig ikke benyttes til at skabe konkurrenceforvridende situationer og tilstande, men CD accepterer, at visse overordnede og kollektive funktioner nødvendigvis må finansieres og styres helt eller delvis af staten. Selv om f.eks. postvæsenet, fængselsvæsenet, DSB eller – som i dette tilfælde – D.O.N.G. kan kritiseres for deres dispositioner og foretagsomhed, mener vi alligevel, at disse funktioner bør centralstyres. Kort sagt: CD er til en vis grad tilhænger af en blandingsøkonomi.

Vi vil ikke være med til at stoppe og likvidere D.O.N.G.s aktiviteter, men vi mener, at den til enhver tid siddende regering bør orientere folketinget tiere og mere detaljeret om D.O.N.G.s aktiviteter og fremtidsplaner. Redegørelser af den art vil kunne eliminere den ofte ubegrundede mistillid, som befolkningen og mange politikere pr. tradition har til mere eller mindre statsstyret virksomhed. Derfor ønsker CD mere åbenhed, information og debat angående D.O.N.G.s virke, men som sagt, CD kan ikke medvirke til en likvidering af D.O.N.G. A/S.

Waldorff (VS):

Det eneste, vi kunne have en smule sympati for i fremskridtsforslaget her, er det med genforhandling af aftalen med DUC. Men på den anden side, hvorfor skulle man egentlig

begive sig ud i en genforhandling, når man kunne nationalisere hele møget i stedet for?

Dette er et af de sædvanlige relativt ubegavede forslag fra fremskridtspartiet, og det ser bl.a. bort fra, at de tåbeligheder, der er i forbindelse med opbygningen af naturgasprojektet, ikke skyldes dispositioner i D.O.N.G. eller lovgivningen omkring D.O.N.G. eller reglerne omkring D.O.N.G., men skyldes de politikere, som står bag ved D.O.N.G.

Det er vores opfattelse, at man skal have opbygget et statsligt olieselskab. Det er en fantastisk vigtig opgave, og vi synes ikke, det kun skal være en indkøbscentral for Saudiolie, det skal i høj grad også være et statsligt olieselskab, som går aktivt ind i Nordsøen, som går aktivt ind i raffinaderisektoren, og som går aktivt ind i distributionssektoren. Men det er der jo ikke noget nyt i.

Der er heller ikke noget nyt i det, som også bliver diskuteret, nemlig hvilke rammer D.O.N.G. skal fungere inden for, og det er jo typisk for de radikale, netop den stædighed, man udviser, når man fem gange rejser spørgsmålet og hager sig fast i udkanten af et problem. Men nu ser det ud til, at der virkelig sker noget, hvis man får en redegørelsesdebat om det.

Jeg synes, det er mere interessant at diskutere det, som den socialdemokratiske ordfører nævnte, og her har jeg faktisk et spørgsmål, jeg gerne vil stille til energiministeren.

Den socialdemokratiske ordfører sagde, at en af grundene til, at man lagde vægt på opbygningen af et statsligt olieselskab, var, at man ville sikre det danske samfund en større andel af udbyttet. Det er vi selvfølgelig helt enige i er et i sig selv vigtigt formål, og det er også et vigtigt formål i forbindelse med netop det statslige olieselskab. Og jeg kan forstå, at energiministeren også mener, at det er vigtigt med et større udbytte. Han mener det oven i købet så meget, at han har anført indtægterne på næste års finanslov, på trods af at de først indløber et års tid senere.

Men jeg vil godt spørge energiministeren, hvornår loven om en oliesærskat er blevet forligsstof, for vi hørte faktisk, at hr. Arne Melchior, da man brokkede sig over de her par hundrede millioner kroner, som manglede på dette års finanslov, sagde, at regeringen ikke uden videre kunne nedskrive et be-

[Waldorff]

løb eller henvise til, at der senere kom en lov om en oliesærskat, fordi man ikke kunne få en sådan lov igennem uden om forligspartierne. Det vil jeg faktisk godt have et svar på, for jeg synes, det er det eneste interessante problem overhovedet i denne forbindelse.

Er det faktisk sådan, at forligspartierne har vetoret over for den oliebeskatningslov, som regeringen forbereder?

Arentoft (FP):

Ja, man kan jo ikke sige, at det var nogen varm velkomst, dette forslag fik, men det havde vi måske nok heller ikke ventet. En væsentlig hensigt var imidlertid også at få debatteret dette emne, og vi kommer jo videre med det under næste sag på dagsordenen.

Energiministeren sagde, at skulle man likvidere D.O.N.G., ville det give et stort tab for staten, og vi har jo heller ikke lagt skjul på i bemærkningerne, at det vil koste noget; men det er jo så spørgsmålet, om det ikke er dyrere at fortsætte. Man kunne jo godt tænke sig, at man med den ledning, der er lagt op til Egtved, fortsat kunne få olie eller gas fra Vesttyskland.

Jeg har også under tidligere debatter om naturgas sagt, at vi faktisk med hensyn til naturgassen har opført os som en familie, der pludselig vinder 500.000 kr. på en præmieobligation og ikke ved, hvad ben den skal stå på; og så skal der ske en forfærdelig masse. Den familie, der bærer sig fornuftigt ad, siger: nu har vi været heldige, nu skal vi finde ud af, hvordan vi bedst får anbragt disse midler. Og Danmark har vundet i lotteriet med naturgassen, der har ligget der i millioner af år, og vi burde så, måske oven i købet i fællesskab, have fundet ud af, hvordan vi nu udnytter denne store gevinst. Det er her, vi mener, at vi har båret os forkert ad. Vi kunne måske have fundet på noget betydelig bedre.

Ministeren sagde også, at der ikke var nogen fare for, at D.O.N.G. ville udvikle sig videre, end ikke i driftsfasen, men det, vi peger på i bemærkningerne til forslaget, er netop, at denne mastodont af et statsligt selskab efter al sandsynlighed først vil sluge overskuddet fra Nordsøen og derefter være en økonomisk belastning for samfundet den dag, olieeventyret er slut.

Nu er selvfølgelig begge dele påstande. Det sidste er vores påstand, og ministerens påstand er, at man ikke vil bygge yderligere op, end ikke i driftsfasen. Nu har den lille regnefejl på de 295 mill. kr. jo allerede været nævnt, så jeg ved ikke, hvem der er mest troværdig i denne sag.

Hr. Arne Christiansen sagde, at der er naturlige opgaver for D.O.N.G., og det er da muligt. Nu får vi jo et forslag fra venstre og konservative – det er den næste sag på dagsordenen – og det er da rigtigt, at det også vil give anledning til, at man får kulegravet forholdene omkring D.O.N.G. Det er da også muligt, at dette udvalg – eller hvad det nu bliver – kommer til den konklusion, at man bør reducere D.O.N.G.s virksomhed, eventuelt likvidere D.O.N.G., og derfor hænger disse to forslag meget nøje sammen.

Fru Annelise Gotfredsen sagde også, at statsdrift ofte er dyrere; så snart staten blander sig i det, er der tale om underskud, og det er jeg meget enig med fru Annelise Gotfredsen i.

Hr. Waldorff havde kun sympati for genforhandlingen med DUC. I virkeligheden er det jo et spørgsmål, om ikke det var en god idé, at energiministeren genforhandlede med DUC, for man har jo indgået en aftale om at aftage 2½ mia m³ i første fase, og nu har energiministeren besvær med at komme af med hele den ration. Spørgsmålet er derfor, om ikke man skulle genforhandle og så eventuelt sætte den årlige leverance ned, således at man måske oven i købet kunne strække det lidt længere.

Der var i søndags i Jyllands-Posten en meget interessant artikel under overskriften: »Norsk advarsel til Poul Nielson«, og fra den vil jeg gerne citere et stykke. Den drejer sig om en bog, »Gjækungen«, der er skrevet af en medarbejder i den norske regerings planlægningssekretariat, cand.mag. Terje Osmundsen. Den er udgivet på Dreyers forlag i Oslo og handler om Statoil og Statoils indflydelse i Norge. Han siger f.eks.:

»Dagens Statoil-modell representerer på sikt en trusel mot vår demokratiske styreform.«

Og han konkluderer i 6 hovedpunkter, der lyder således – og her kunne man i stedet for Statoil sætte D.O.N.G. ind, når man sammenligner med danske forhold, for det passer fuldstændig på danske forhold.

[Arentoft]

Punkt 1 er, »at Statoil blir for stort og dominerende«. Punkt 2, »at Statoil repræsenterer en sammenblanding av forretningsmessige og forvaltningsmessige oppgaver«. Punkt 3, »at Statoil repræsenterer en trusel mot mulighetene for demokratisk styring og kontroll med oljevirkosomheten – med andre ord, at selskabet vil kunne utvikle seg til en »stat i staten««. Punkt 4, »at Statoil er et skritt i retning av statskapitalisme, i strid med blandingsøkonomiens forutsetninger«. Punkt 5, »at Statoil vil skape usunne forretnings- og avhengighetsforhold i næringslivet«. Og punkt 6, »at Statoils pengerikelighet kan medføre betydelig sløsning med samfunnets ressurser.

Hver for seg utgjør disse forhold et viktig oljepolitisk problem«, bemærker forfatteren og tilføjer: »Tilsammen repræsenterer de intet mindre enn en grunnleggende utfordring for vårt demokrati og samfunnssystem«.

Ifølge forfatteren har statsdrift for det første en tendens til at medføre driftsøkonomisk ineffektivitet, herunder en ringere omkostningsbevidsthed og mindre fleksibilitet. For det andet ligger der et demokratisk problem i, at denne statslige forretningsvirksomhet er undtaget lov om offentlighed i forvaltningen. Det gælder for øvrigt også aktivitetene i Dansk Olie & Naturgas A/S. Og for det tredje indebærer udviklingen, at stadig mere økonomisk og politisk magt centraliseres hos staten – stik imod de principper om magtspredning, uafhængighed og pluralisme, som ligger til grund for de vestlige demokratier.

Jeg synes nok, det er væsentligt at være opmærksom på, at sådan er det altså gået i Norge ifølge en, der har forstand på det, og vi kunne måske have godt af at skele lidt til, hvad der foregår i Norge. Vi var jo selv deroppe med energiudvalget for at studere Statoil, og vi blev da også klar over, at det ikke var idel lykke alt sammen, så jeg vil efter disse citater spændt afvente, hvad energiministeren eventuelt måtte have af kommentarer til denne artikel.

Energiministeren (Poul Nielson):

Først kommentaren til artiklen i Jyllands-Posten for i søndags, som jeg også læste med interesse. Jeg læste også – det bemærker jeg at hr. Arentoft har oversat – at den, der har skrevet den bog, der anmeldes i artiklen, og-

så er tidligere formand for det norske Høyres ungdomsorganisation. Jeg synes nok, det er en oplysning, som ikke er helt uden baggrundsmæssig betydning.

Når man maner alle disse spørgsmål frem i sammenhæng med en diskussion om forholdene her i landet, synes jeg, man går langt ud over det, der er rimeligt. Vi befinder os ikke i en situation, hvor pluralismen er truet, bare fordi der her i landet er taget de første par skridt i retning af etablering af et egentligt statsligt olieselskab.

Blandingsøkonomiens forudsætninger bliver ødelagt, citerer hr. Arentoft. Det synes jeg også er en hysterisk diskussion i en dansk sammenhæng på baggrund af, at der på et enkelt område med et enkelt foretagende er foretaget noget, som jo må være der overhovedet, for at vi kan tale om en blandingsøkonomi. Hvis ikke vi havde D.O.N.G., havde vi jo dårligt nok en blandingsøkonomi, så havde vi jo kun den ene variant. Der er selvfølgelig også andre selskaber, Danish Fancy Food f. eks., ejet af staten, direkte eller indirekte, her i landet, men det er så lidt, vi har her i Danmark sammenlignet med andre lande, at hvis vi ikke havde D.O.N.G., kunne man dårligt tale om en blandingsøkonomi, medmindre vi siger, at den offentlige sektor i al almindelighed er udtryk for, at man har en blandingsøkonomi. Men hvis vi ser på det forretningsmæssigt, virksomhedsmæssigt og industrielt, så forholder det sig, som jeg her har sagt.

Jeg er fuldstændig uenig i det, hr. Arentoft har sagt om, at D.O.N.G. kunne blive en belastning for samfundet. Det er i høj grad det modsatte, der allerede nu er tale om.

Og med hensyn til det, andre har været inde på også vedrørende statsdrift som noget, der er ineffektivt, synes jeg, det ville være bedre at føre denne diskussion på baggrund af kendsgerninger end på baggrund af tågede, traditionelle vaneforestillinger. Kendsgerninger her synes jeg godt man kan henvise til. Man kan henvise til en længere artikel i Børsen for et par dage siden, hvor man i et tillæg om Danmarks 200 største erhvervsvirksomheder opsummerer den måde, D.O.N.G. har fungeret på indtil nu, med at sige, at man har klaret opgaverne med bravour. Det kører rent faktisk effektivt. Man er i overensstemmelse med eller endog under de budgetterede udgifter, man er foran med

[Energiministeren]

tidsplanerne, og de erhvervsvirksomheder, der samarbejder med D.O.N.G. på alle mulige måder, har kun lovord tilovers med hensyn til den professionalisme og normale forretningsmæssige effektivitet, tingene foregår med.

Jeg tror derfor snarere, at realiteten bag denne diskussion er, at fremskridtspartiet og måske et par partier mere ser det som et problem ideologisk, at dette fungerer.

Også de konservative stemte – i min erindring i hvert fald – for olierørledningen og dermed også for en beslutning, der helt klart pålagde D.O.N.G. en ganske bestemt opgave. Den forudsatte, at det skulle ske ved en selskabsdannelse og også ved et datterselskab i koncernen. Dette er en parallel til de konservatives holdning til det at føre naturgassen over Sjælland. Man stemmer for en aftale med Sverige, hvorefter gassen skal ledes til Dragør, og fører så en uspecificeret, dårligt underbygget kampagne imod den samme beslutning. Det siger noget om seriositeten i hele denne debat, at noget sådant overhovedet kan foregå.

Jeg tror, jeg glemte i mit første indlæg at sige, at vi er imod fremskridtspartiets forslag, og derfor må jeg da hellere få det sagt, hvis det ikke skulle være fremgået af, hvad jeg i øvrigt har sagt indtil nu.

Til fru Lone Dybkjær vil jeg sige, at jeg har ikke siddet noget ønske om redegørelser for virksomheden i D.O.N.G. overhørig. Man behøver ikke at foretage krumspring af proceduremæssig parlamentarisk art, for at vi kan diskutere perspektiverne og aktiviteterne i D.O.N.G. Det er oplagt, at vi dels i forbindelse med loven om oliehandel, dels i øvrigt i de energipolitiske redegørelser vil dække også de aktiviteter; der er altså ikke brug for særlige beslutninger for at fremkalde en positiv og beskrivende debat om det, der foregår.

Til spørgsmålet om parlamentarisk kontrol i øvrigt skal jeg erindre om, at det var under tegnede, der for godt et års tid siden fremkom med et forslag om inden for de strukturelle muligheder, aktieselskabsloven allerede indeholder, at skabe mulighed for en mere indgående parlamentarisk orientering om og kontrol med foretagendet, idet man med et repræsentantskab har det redskab, som også i aktieselskabslovens forstand vil kunne skabe en sådan indsigt. Det var der ikke tilslutning til, og så har jeg selvfølgelig heller ikke selv

arbejdet videre med den tankegang siden hen.

Men det, som er afgørende i øvrigt, er vel, at de forskellige felter, hvor aktiviteterne kan komme på tale, er felter, der i øvrigt i lovgivningen og i den administration, der sker i henhold til den lovgivning der er vedtaget her i tinget, bliver fastlagt således, at de aktivitetsområder, som i øvrigt ligger inden for formålsparagraffen, som for længst har været gennemdrøftet ved flere lejligheder i folketinget, skal D.O.N.G. gå ind i på samme måde som andre og altså også med de samme statslige styringsmuligheder i forhold til selskabet, som vil gælde over for andre selskaber, der går ind i sådanne aktiviteter på dansk område. Det gælder både på efterforskningsiden og på alle de andre aktivitetsfelter, der kan komme på tale.

Hr. Waldorff vil jeg kunne svare på spørgsmålet om beskatningen af de store ekstraordinære indtægter på olie/gasproduktionen, at det ligger sådan, som regeringen orienterede samtlige partier i folketinget om allerede i begyndelsen af januar i år, at vi fremlægger en sådan lovgivning her. Det har hele tiden været forudsat – og det er der ikke nogen ændringer i – at det vil være til almindelig forhandling her i folketinget. Der er ikke nogen specielle forhåndsaftaler med enkelte partier på det punkt. Det har været lagt frem sådan fra starten, og alle partier har både hver for sig og samlet fået denne orientering. Jeg mener, det var den 8. januar, og der er ingen ændring i det synspunkt. Dette har i øvrigt også været gentaget ved forskellige lejligheder under forårets behandling af det samlede undergrundskompleks.

Hans Hækkerup (S):

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at gøre nogle bemærkninger.

En af de ting, som undrede mig lidt, var fru Annelise Gotfredsens indlæg. Vores opfattelse er, at D.O.N.G. vil sikre en langt større dansk deltagelse, og det spørgsmål, man umiddelbart må stille sig selv, er: hvad er det egentlig for virksomheder, fru Annelise Gotfredsen forestiller sig vil engagere sig? Vi ser gerne, at også danske private virksomheder går ind i olieeffterforskningen, vi ser det endda meget gerne, men jeg kan ikke forestille mig, at D.O.N.G. skulle trænge no-

[Hans Hækkerup]

gen danske virksomheder ud. Tværtimod. Hvis D.O.N.G. ikke fik mulighed for at gå ind i olieeftersforskningen, ville resultatet nok blive, at det ikke ville blive danske virksomheder, der kom i stedet for, men multinationale selskaber. Det ville give en mindre dansk deltagelse alt i alt, så jeg undrer mig over bemærkningen.

Med hensyn til spørgsmålet om parlamentarisk kontrol vil jeg godt sige, at vi jo allerede i sidste folketingssamling vedtog nogle love, der netop lagde op til en større parlamentarisk kontrol. Det var dels lov om statens deltagelse i olieforsyningen, dels den nye undergrundslov, og før der uddeles nye blokke, skal man have en generel redegørelse her i folketinget, ligesom hver enkelt koncession skal forelægges i det energipolitiske udvalg.

Hvis man sammenligner med situationen, før vi fik den nye undergrundslov, hvor det var DUC, der havde eneretsbevillingen, så var der ingen eller i hvert fald en meget, meget begrænset kontrol med, hvad der foregik, og det var meget lidt indsigt, dette folketing havde i, hvad der foregik på Nordsøen.

Og så til sidst til hr. Arentoft, der sagde – ja, han citerede, men han gjorde jo meningen til sin – at D.O.N.G. repræsenterede en trussel mod vort demokrati, og at der var tale om en enorm koncentration af økonomisk og politisk magt, der stred imod de principper, der ligger til grund for de vestlige demokratier: ja men har hr. Arentoft dog aldrig tænkt på, at der eksisterer selskaber, som også opererer her i Danmark, og som repræsenterer en langt, langt større økonomisk koncentration? Statoil – eller D.O.N.G. – kommer jo til at se ud som pebernødder ved siden af de store drenge, de store multinationale selskaber. Men de er måske ikke imod demokratiet.

Arne Christiansen (V):

Jeg ønsker ikke at kaste mig ud i en større principiel debat, men til hr. Arentoft må jeg for god ordens skyld sige, at det af fru Annelise Gotfredsen og mig bebudede forslag om visse rammer for D.O.N.G.s virke og om parlamentarisk kontrol ikke er det næste punkt på dagsordenen. Det næste punkt på dagsordenen har venstre hverken lod eller del i.

Hvad angår ministerens kommentarer til det samme bebudede forslag fra det konservative folkeparti og venstre, vil jeg reservere mig mine bemærkninger, til dette forslag kommer til behandling.

Første næstformand (Enggaard):

Det vil også være i overensstemmelse med forretningsordenen.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg vil også gerne holde mig til forretningsordenen, og derfor vil jeg vente med at debattere, hvor begrundet eller ubegrundet det er at kritisere naturgasprojektet, til behandlingen af det næste lovforslag; da får vi rig anledning til det. Jeg mener, ministerens bemærkninger har været helt skæve og forkerte.

Lone Dybkjær (RV):

Det skal først være en bemærkning til hr. Waldorff, der sagde noget om, at man overså meget store problemer, når man sagde noget om forslag om D.O.N.G. og ikke snakkede om olieskat. Jeg synes godt, at man i én omgang kan snakke om olieskatten og de problemer, der er dér, og så i en anden omgang snakke om D.O.N.G. og de problemer, det omfatter.

Så sagde den socialdemokratiske ordfører, hr. Hans Hækkerup, at der var fremsat flere lovforslag om den parlamentariske kontrol, og det er rigtigt. Et af dem drejer sig om undergrundsloven og et andet om den statslige oliehandel, men det har alt sammen strengt taget ikke noget med D.O.N.G.s virksomhed at gøre. Det siger kun, at D.O.N.G. indgår i det, men slet ikke, hvor stor en bredde D.O.N.G. skal have, hvordan man forestiller sig bestyrelsens sammensætning, hvordan man forestiller sig kontrollen, og hvordan man forestiller sig, til hvilken størrelse D.O.N.G. vil udvikle sig. Intet siger det konkret om det, så at der vedtages den slags lovforslag forhindrer ikke, at der er behov for et lovforslag om D.O.N.G.

Og det fører mig så hen til det, som energiministeren sagde, at det ikke var nødvendigt med særlige parlamentariske krumspring. Det ved jeg ikke hvad energiministeren mener med. Jeg sagde, at man kunne forestille sig en redegørelsesdebat, men det

[Lone Dybkjær]

forhindrer ikke, at det radikale venstre stadig mener, at det vil være nyttigt med en egentlig lovgivning om D.O.N.G., og vi tror, det vil være uklogt – det har vi sagt mange gange – ikke at fremsætte et sådant lovforslag. Jeg tror også, uden selvfølgelig at kende andet, end hvad der er sagt fra venstre og konservative, at det er noget i den retning, de vil prøve at fremprovokere. Og når vi mener, det er vigtigt, er det, fordi vi synes, det er urimeligt, at der er en lovgivning, når det drejer sig om 5 kr., men når man har en virksomhed på 1 mia kr., skal alle beslutninger strengt taget træffes mere eller mindre i hemmelighed, i hvert fald uden særlig stor offentlig diskussion, i finansudvalget. Det er ikke og har aldrig været nogen tilfredsstillende udvikling.

Jeg synes også, hele udviklingen i Norge viser, at det vil være nyttigt, at man på et tidligt tidspunkt får taget denne diskussion, specielt hvis man ønsker at lave noget om.

Så er det rigtigt, at der ikke var dækning for et repræsentantskab, men der er jo også andre muligheder, og der er da også andre ting, man bør diskutere vedrørende den måde, som D.O.N.G. er styret på, og i det hele taget D.O.N.G.s virksomhed. Det er ikke nogen kritik af D.O.N.G., det er kun et spørgsmål om, at man, når der er tale om så stor en statslig virksomhed, bør diskutere meget mere detaljeret, hvordan den egentlig virker ind på dansk erhvervsliv.

Med al respekt for, hvad der står i Børsen, vil jeg sige, at tonerne nok er lidt mere nuancerede, end at man bare siger: alt omkring D.O.N.G. A/S er pragtfuldt. Jeg siger ikke, at systemet ikke har fungeret. Jeg siger heller ikke, at systemet ikke har fungeret udmærket. Men det forhindrer faktisk ikke, at der er nogle problemer omkring D.O.N.G. F. eks. er der det problem, at det skal køre fuldstændig forretningsmæssigt, og så må man spørge: hvordan bygger vi samtidig, da det ikke nødvendigvis i en indledningsfase kan køre helt forretningsmæssigt, en dansk teknologisk viden op? Det er dog noget, det virkelig er nødvendigt at diskutere, og som vil influere på dansk erhvervsliv i fremtiden.

Jeg mener derfor fortsat, at det vil være nødvendigt med en lovgivning for D.O.N.G., og når jeg synes, det ville være ønskeligt med en redegørelsesdebat, er det, fordi vi jo ikke har meget glæde af at få fremlagt nogle rammer for D.O.N.G.s virksomhed, hvis ikke vi

antyder, hvordan de rammer skal være. Det, jeg forestiller mig at en redegørelsesdebat kan afsløre, er: hvordan kan vi forestille os at sådanne rammer skal være? Ellers bliver venstres og konservatives forslag jo bare et slag i luften, og jeg vil vente med at tro, at det er det, der har været partiernes hensigt – indtil jeg får det bevist i hvert fald.

Mølgaard (DR):

Lidt forsinket på grund af deltagelse i udvalgs møde et andet sted i huset skal jeg meddele, at retsforbundets stilling til fremskridtspartiets forslag om at likvidere D.O.N.G. A/S rummer et både-og.

Vi erkender som forslagsstillerne faren ved statsdrift af virksomheder og forretningsvirksomhed i det hele taget og tror langt mere på privat initiativ. Det giver mulighed for en større og en nødvendig fleksibilitet i de forretningsmæssige manøvrer, og det gavner forbrugere og samfund mest. Det udelukker udenrigspolitisk pression fra forretningspartnere, der måtte være stater. Det giver ifølge sagens natur klokkerene aftaler, og det bliver de jo ikke ringere af!

Vi synes, at statsdriften tydeligt har bevist sin ineffektivitet inden for et væsen som postvæsenet, der p.t. er i høj grad et aktuelt problem, og vi mener også, at man ser det hos DSB, hvor der er forsinkelser og fiaskoer i anledning af, at publikumssucceser hører med til statsdriftens ulemper.

Vi mener, at stillingsnormatursystemer og hele bevillingssystemet som sådant for statslige virksomheder skaber en problematik, når man skal handle fleksibelt, hvad der er nødvendigt på forretningsmarkedet.

På den anden side erkender vi behovet for konkurrence med de bestående olieselskaber. Vi vil gerne medvirke til konkurrencefremme, og vi synes, at man skal bidrage hertil med enhver foranstaltning, der kan virke rationelt på nationalt og globalt niveau. Vi erkender også, at samfundet er forbruger med interesser ganske på linje med andre forbrugere, hvad enten det så drejer sig om industri eller andre storforbrugere, eller det drejer sig om private husstande. Med andre ord: forbrugere, der har en interesse i to ting, nemlig prisbillighed og forsyningsikkerhed.

Vi finder det egentlig fantastisk, at man i socialdemokratiet ikke har kunnet tænke i

[Mølgaard]

kooperationsbaner, eller at man i venstre ikke har kunnet tænke andelstanker med offentlig foretagsomhed, hvor staten gik ind som en af forbrugerne på linje med andre forbrugere og dannede et andelsselskab eller – i socialdemokratisk terminologi – et kooperationsforetagende.

Vi mener, at en anden selskabsform for D.O.N.G. ville være ønskelig end denne 100 pct. statejede aktieselskabsform, som man har i øjeblikket. Vi mener, at det til fulde kan tilgodese samfundets forsyningssikkerhedsinteresse, endog betydelig bedre end D.O.N.G. A/S som sådan kan det.

Det vil også afværge nogle af de indenrigspolitiske forfølgelsesløb, som vi har set så mange af, og som kan gå hen og blive lamdende for den fornuftige forretningsdrift af virksomheden.

Vi mener, at der er behov for en betydelig udlicitering af de opgaver, der i dag er samlet i D.O.N.G. A/S' hånd. Det er privatentreprenører, forretningsfolk og selskaber, og vi mener, at det mest smidigt kan ske ved, at D.O.N.G. A/S som sådant også fik en anden status end den nuværende.

Vårt formål er altså at fremme konkurrencen mest muligt. Vi anerkender samfundets behov for forsyningssikkerhed og prisbillighed, og vi anerkender også til fulde – i modsætning til forslagsstillerne – samfundets rettigheder til dets egne råstoffer. Men som sagt vil vi gerne omdanne selskabsstrukturen.

Må jeg i øvrigt deltage så kraftigt, som det overhovedet er muligt, i en sidebemærkning til det, der egentlig er på dagsordenen, nemlig i efterlysningen af oliebeskatningen. Jeg synes, det snart er på tide, at der kommer et udspil fra regeringens side på dette område.

Lad mig så endelig tilføje, at jeg finder en gevaldig diskrepans i fremskridtspartiets politiske holdning, når man her vil afsocialisere – hvad vi kun kan billige og anerkende – men samtidig ønsker socialisering af bl. a. den selvstændige institution Danmarks Radio og statsstyring af overenskomsten, som vi har hørt det tidligere på dagen. Sprænges bukserne i grunden ikke på fremskridtspartiet ved sådan en modsat standpunkttagen?

Arentoft (FP):

Energiministeren har fuldstændig ret. Forfatteren er tidligere formand for Høyres ungdomsorganisation, og det står direkte – jeg citerer: »Og Terje Osmundsen, der er tidligere formand for det norske Høyres ungdomsorganisation, er ikke i tvivl om, at ulemperne er større end fordelene.« Hermed være det sagt.

Så sagde energiministeren, at hvis ikke vi havde D.O.N.G., havde vi ingen blandingsøkonomi. Nu er jeg ikke økonom, men det er energiministeren. Jeg kan ikke lade være med at tænke på det, ministeren sagde om, at der nok var andre statslige selskaber, men de var ikke så store, og der skulle altså et stort et til, for at man kunne tale om blandingsøkonomi. Det er ligesom historien med den lille dreng, der skal have for 5 øre blandede bolsjer, og så får han to med besked om, at han så selv kan blande dem.

Ministeren sagde også, at for ham så det ud, som om D.O.N.G. ideologisk set var et problem for fremskridtspartiet, fordi D.O.N.G. tilsyneladende gik så godt. Det tror jeg nok er lidt af en fejlfortolkning fra ministerens side, men vi ser noget længere end lige ud over vores egen næse. Vi peger for det første på de økonomiske aspekter, der ligger i det, og vi er også bange for alt det andet, der følger med D.O.N.G., bl. a. denné tvang for borgerne, der kan pålægges gas, og alt dette med prisen for tilslutning, som jo så smukt begyndte med en 5.000–6.000 kr. pr. familie, mens man nu allerede er oppe på et sted mellem 20.000 og 30.000 kr. Hvad ender det med?

Hr. Hans Hækkerup spurgte, om vi så var tilhængere af de store selskaber, og dertil vil jeg da bare sige, at de store selskaber får jo ingen midler fra staten, de klarer sig selv; det er den store forskel. Vi har skattemidler og alt muligt andet i D.O.N.G., så vi er med til at løbe den risiko, som vi mener der absolut er. Det er der ikke med de store multinationale selskaber, de klarer sig selv.

Til sidst vil jeg da godt lige stille ministeren et spørgsmål, for nu at holde mig til Jyllands-Postens artikel fra i søndags. Ministeren sagde i sit første indlæg, at det ikke ville blive dyrere med D.O.N.G., og at man ikke ville ekspandere, selv ikke i driftsfasen osv. Hvad siger ministeren, som altså har læst artiklen i Jyllands-Posten, så til det sidste afsnit, hvori der står:

»Energiminister Poul Nielson fastslog i slutningen af juli i et interview i Jyllands-

[Arentoft]

Postens Erhverv og Økonomi, at han ikke umiddelbart vil sætte grænser for D.O.N.G.s ekspansion. Det kan nok være, at sådanne toner vil få Terje Osmundsen til at gyse.«

Og her kan jeg tilføje: og med ham mange andre, også fremskridtspartiet.

Energiministeren (Poul Nielson):

Man kan nok med en vis rimelighed spørge, hvor meget denne debat kan tåle af forlængelse på det grundlag, den oprindeligt er startet på, men der er heller ikke så mange, kan jeg se, som ville bebrejde os det, hvis vi slutter nu.

Hr. Arentoft begår i noget, han siger her, en fejltagelse, som er mere udbredt, end den burde være, og som er utilgivelig, synes jeg, for én, der sidder her i folketinget. Jeg synes virkelig, det er ringe, når man som hr. Arentoft siger, at dette med D.O.N.G. er problematisk, og at det indebærer tvang for borgerne med hensyn til, hvem der skal pålægges naturgas osv. Det er for ringe, hr. Arentoft, det er for underlødigt. Det er vitterlig for underlødigt at sammenkludre den kendsgerning, at folketinget har vedtaget en lov om varmforsyning, der muliggør en vis rationel planlægning og anvendelse af kollektive varmforsyningssystemer, med det, som hr. Arentofts parti hele tiden har været imod, nemlig en effektiv udnyttelse af ressourcerne også på dette område. At bruge det som noget, der er specielt dels for gasprojektet, dels for D.O.N.G., er virkelig for ringe. Disse regler er fuldstændig de samme, hvad enten det er kraftvarme, gas eller andre former for kollektiv varmforsyning, og disse regler har ikke en tøddel med eksistensen eller ikke-eksistensen af D.O.N.G. at gøre. Jeg er sikker på, at hr. Arentoft ved det, og det er derfor, jeg mener, det er en underlødigt måde at diskutere på.

Så siger hr. Arentoft, at de store multinationale selskaber klarer sig selv. Ja, det burde de så sandelig også gøre i betragtning af, at det er forbrugerne, der gennem årene har skabt baggrunden for disse giganters aktiviteter. Det er jo ikke penge, disse selskaber selv har trykt, det er i høj grad penge, der er blevet akkumuleret, og de er alle sammen kommet fra forbrugerne, hver en krone. Der er ingen grund til at gøre det til noget mystisk, som om det er selskaber, der nærmest kom-

mer med penge i lommen til forbrugerne. Hvis det er hr. Arentofts virkelighedsopfattelse, når det gælder energisektorens virksomheder, må jeg nok sige, at der er mange ting, der begynder at blive afklaret for mig, fordi der er masser af hr. Arentofts andre udtalelser, som i det lys bliver meget mere forståelige. Men rigtigere bliver de jo ikke.

Så vil jeg godt om spørgsmålet om D.O.N.G.s ekspansion og min holdning dertil sige, at jeg mener ikke, det vil være korrekt at sætte begrænsninger for et selskab, der skal fungere som et aktieselskab, så længe der er tale om aktiviteter inden for de rammer, som selskabets formålsparagraf angiver, og som ikke har været ændret i mange, mange år. Det er mit synspunkt. Og i det omfang man arbejder med økonomisk og kommercielt bæredygtige tankegange, skal det ikke være min opgave at sætte grænser op, der er snævrere end dem, selskabet i forvejen har som grundlag at arbejde inden for.

Det var lidt i den sammenhæng, jeg drog spørgsmålet om de konservatives stillingtagen til olierørledningen ind, for med beslutningen i foråret blev det også besluttet her i folketinget, at det skulle være D.O.N.G. og et datterselskab, der specielt skulle varetage olierørledningen, og dermed har man også strukturelt sagt noget fra folketingets og også fra det konservative folkepartis side om, hvordan dette skulle køre. Det er det, der er baggrunden for, at jeg tillod mig at udtrykke undren over, at en strukturdiskussion nu få måneder efter skulle tages op.

(Kort bemærkning).

Arentoft (FP):

Det er lidt billigt at sige, at der ikke er så mange i salen; det var der heller ikke ved behandlingen af den foregående sag om socialloven. Det hænder jo, at der ikke er så mange i salen, så det synes jeg også var lidt underlødigt at sige.

Men at bruge udtrykket »underlødigt« synes jeg er stærkt, bare fordi folketinget har vedtaget en lov om varmforsyning. Enhver lov kan ændres ved, at der vedtages noget andet, og mig bekendt har der været en lov om en Storebæltsbro, som blev ophævet senere, så det kan altså lade sig gøre. Den slags ting er mulige.

[Arentoft]

Med hensyn til de multinationale selskaber er det jo sådan, at ingenting er gratis, alt skal betales, og vi går ind for, at forbrugerne og ikke skatteyderne i almindelighed betaler. Det er den store forskel. Jeg håber, jeg har sagt det så tydeligt, at ministeren nu forstår noget af fremskridtspartiets tankegang. Ministeren antydede, at han nu begyndte at forstå lidt af, hvad jeg sagde, når han opfattede det på sin egen måde, men med kommercielt bæredygtige tankegange kan man måske med sådanne udtryk få tingene til at bære, hvis man er økonomisk uddannet.

Energiministeren (Poul Nielson):

Det skal lige være den korte bemærkning til hr. Arentoft, at det underlødige bestod ikke i, om lov om varmforsyning kunne tænkes at blive ændret. Det underlødige bestod i, at hr. Arentoft fremlagde disse forhold på en måde, som virkelig var forkert, og som hr. Arentoft må vide var forkert.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det energipolitiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om en uvildig undersøgelse vedrørende dansk energipolitik.

[Af Annelise Gotfredsen (KF) m.fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 8. Fremsat 21/10 81).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Poul Nielson):

Jeg har på baggrund af bemærkningerne til forslaget måttet opfatte det sådan, at det ikke er det, der er angivet i forslaget som sådant, der ønskes en uvildig undersøgelse af, nemlig den samlede danske energipolitik, men at det specielt endnu en gang er naturgasprojektet, som fru Annelise Gotfredsen og det konservative folkeparti ønsker undersøgt.

De formuleringer, der bruges i bemærkningerne, udtrykker en vurdering af de meget omfattende undersøgelser, som har været foretaget, inden folketinget besluttede sig, og som også siden supplerende har været lagt frem, som jeg ikke kan erklære mig enig i.

Allerede da forslaget til anlægslov for naturgasforsyningen blev fremsat i 1979, var det bilagt en særdeles udførlig undersøgelse af projektets drifts- og samfundsøkonomiske konsekvenser, og disse undersøgelser viste, at der var tale om et sundt projekt. Disse undersøgelser fremgår af følgende to bilag til energiredegørelsen fra 1979, nemlig »Indstilling om indførelse af naturgas i Danmark« og »Vurdering af gasprojektets samfundsøkonomiske konsekvenser«. Jeg skal dybt beklage, at forslagsstillerne endnu ikke har gjort sig den ulejlighed – det vil det være, det indrømmer jeg – at sætte sig ind i dette omfattende materiale, som er tilgået folketinget.

En fortsat venden tilbage med påstande om, at det aldrig har været belyst osv., kan kun baseres på enten, at man ikke har gjort sig denne ulejlighed endnu, eller at man uanset det vil skabe en stemning ved at sige noget, man godt ved er forkert.

I forbindelse med forespørgselsdebatten om gasprojektet den 11. december sidste år fremsendte jeg til tinget opdaterede beregninger af projektets samfundsøkonomiske forrentning, og disse beregninger viste en realforrentning på 13,8 pct. Det var en væsentlig forbedring i forhold til beregningerne, dengang anlægsloven blev vedtaget, og disse forbedringer skyldes de realprisstigninger, der har været på energien. Og forholdet er det, at fortsatte realprisstigninger også vil betyde en yderligere forbedring af projektets økonomi.

Der har været en udviklingstendens den anden vej, nemlig de i øvrigt positive udviklingstendenser omkring det faldende forbrug af energi til opvarmningsformål. De har selvfølgelig haft en negativ indflydelse på projektets økonomi. Samme påvirkninger i samme anledning gælder jo alle andre energiin-